

Kirjasto 160 vuotta Mikkelissä

Kouluyhteistyökokous 28.8.2024

Pia Kontio
Kirjastopäällikkö

(Esityksen pohjana on Katja Valjakan koostama historiaesitys.)

MIKKELI

Mikkelin
seutukirjasto

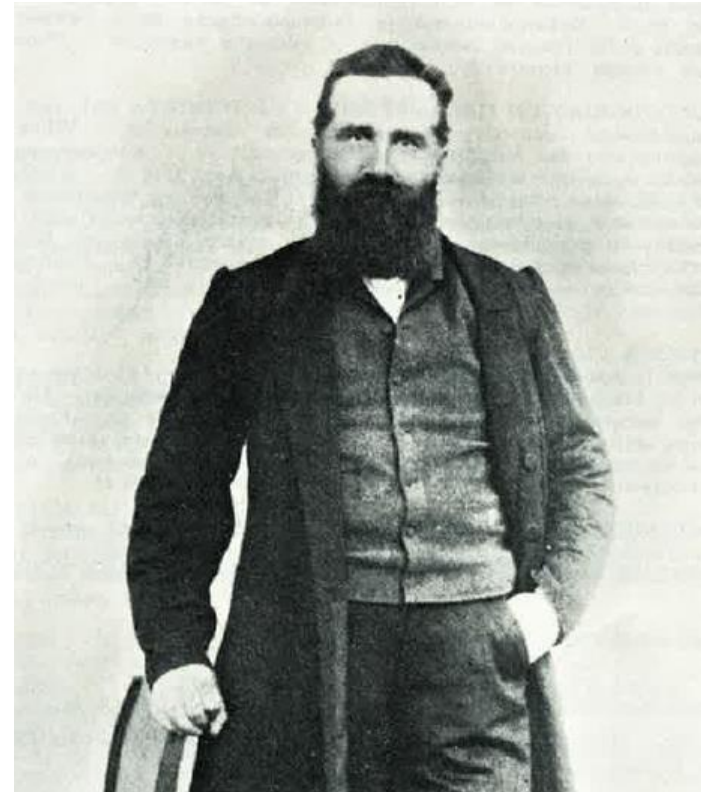
Kirjasto vuodesta 1864

- Mikkelin kaupunnin Porwarien kirjasto 1864-1889
- Mikkelin kaupungin kansankirjasto 1889-1915
- Mikkelin kaupungin kantan kirjasto 1915-1936
- Mikkelin kaupunginkirjasto 1936-2017
- Mikkelin seutukirjasto 2017-
 - Mikkelin, Hirvensalmi, Pertunmaa ja Puumala

Mikkelin kaupunginkirjasto toimi Etelä-Savon maakuntakirjastona vuodesta 1974 vuoteen 2017, jolloin maakuntakirjastojärjestelmä lakkautettiin.

Mikkelin kaupungin Porwarien kirjasto 1864-1889

- Vuonna 1864 Suomessa perustettiin 11 uutta kirjastoa.
- Yksi niistä oli 16.7.1864 yleisön käyttöön avattu **Mikkelin kaupungin Porwarien kirjasto**
- Kunnia perustamisesta kuuluu kaupungin ensimmäiselle pormestarille Julius Nygrénille.

Pormestari Julius Nygrén

Mikkelin kaupungin Porwarien kirjasto 1864-1889

- Kirjasto avattiin 195 kirjan kokoelmalla. Kirjojen lainausaika oli yksi kuukausi, minkä yli menevältä ajalta oli maksettava sakkoa kaksi penniä päivältä.
- Ensimmäinen sijainti oli Petter Frigrénin kirjasitomo Mikonkatu 11:ssä (nyk. Scandicin kortteli)
- Kirjastosta on jäljellä 29 nidettä, joista vanhimmat 1700-luvulta.

Kirjaston ensimmäinen toimitalo, jossa kirjasto sijaitsi 1864-1870

Mikkelin kaupungin kansankirjasto 1889-1915

- 1880-luvulla suunnitelmissa oli rakentaa uusi kirjasto- ja lehtisalitalo, mutta koulutilojen ollessa myös puutteelliset suunnitelmat yhdistettiin.
- Kirjastonhoitotyöstä alettiin maksaa erillistä rahapalkkaa 1886, tosin edelleen kirjastoa hoidettiin sivutoimisesti.
- Vuonna 1889 saatiin Mikkelin keskuskansakoululle uusi rakennus, johon myös kirjasto sijoitettiin.
- Samalla kirjaston nimi vaihdettiin **Mikkelin kaupungin kansankirjastoksi**. Vuosina 1889-1912 kirjasto sijaitsi kansakoulun päärakennuksessa Savilahdenkadulla (puurakennus Muistin vieressä)
- Kansankirjaston kirjoja on säilynyt noin 400 kpl.

Uudet tilat kaupungintalolta

- 1912 valmistui kaupungintalo, jossa kirjasto toimi vuoteen 1976 asti
- Vuonna 1913 kokoelman koko oli 4 542 nidettä. Lainaajia oli 524. Ahkerimpia kirjastonkäyttäjiä olivat alle 15-vuotiaat pojat.
- Valtakunnan ensimmäisten joukossa otettiin käyttöön avoin hyllyjärjestys. Sitä ennen kirjojen nimet etsittiin seinään kiinnitetyistä liuskoista, kirjastonhoitaja ojensi tiskin takaa asiakkaan pyytämän kirjan ja leimasi lainauksen.
- Vuonna 1940 kaupungintaloon osui palopommi ja muun muassa kirjaston lehtivarasto tuhoutui.

Ensimmäiset sivukirjastot ja palveluvalikoiman laajentuminen

- 1952 perustettiin ensimmäinen sivukirjasto Lähemäelle
- 1956 kokoelmiin alettiin hankkia myös nuotteja, äänilevyjä ja mikrofilmejä
- 1960-luvulla pidettiin kirjojen esittely- ja esitelmätilaisuuksia, nuorisotilaisuuksia, kirjallisuuskerhoa sekä satutunteja
- 1963 perustettiin sairaalakirjasto
- 1972 avattiin Siekkilän sivukirjasto

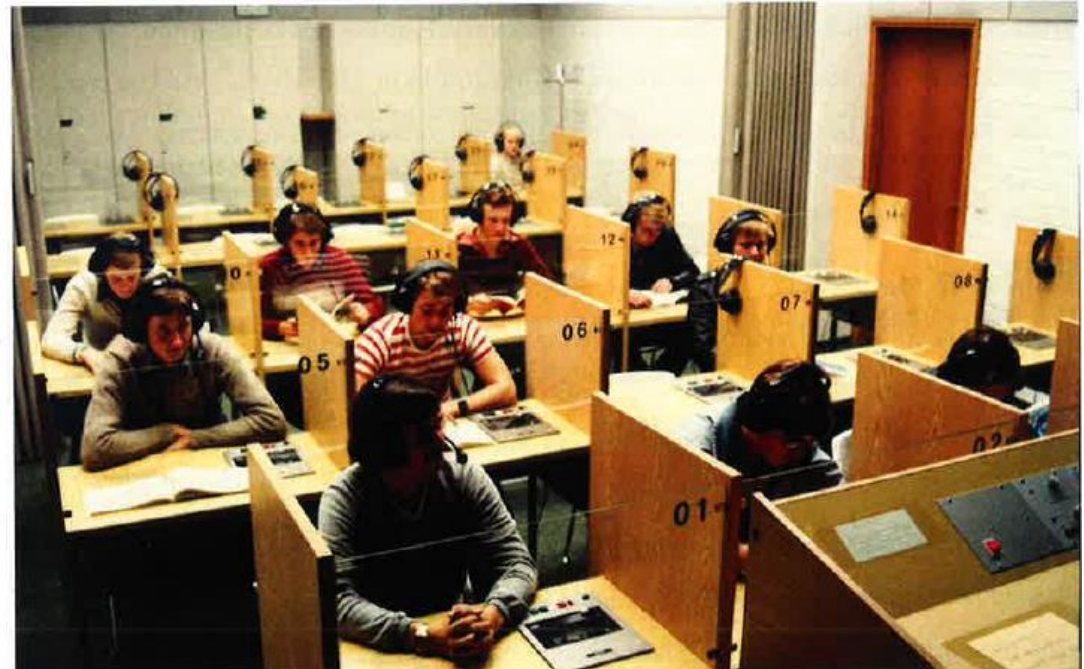
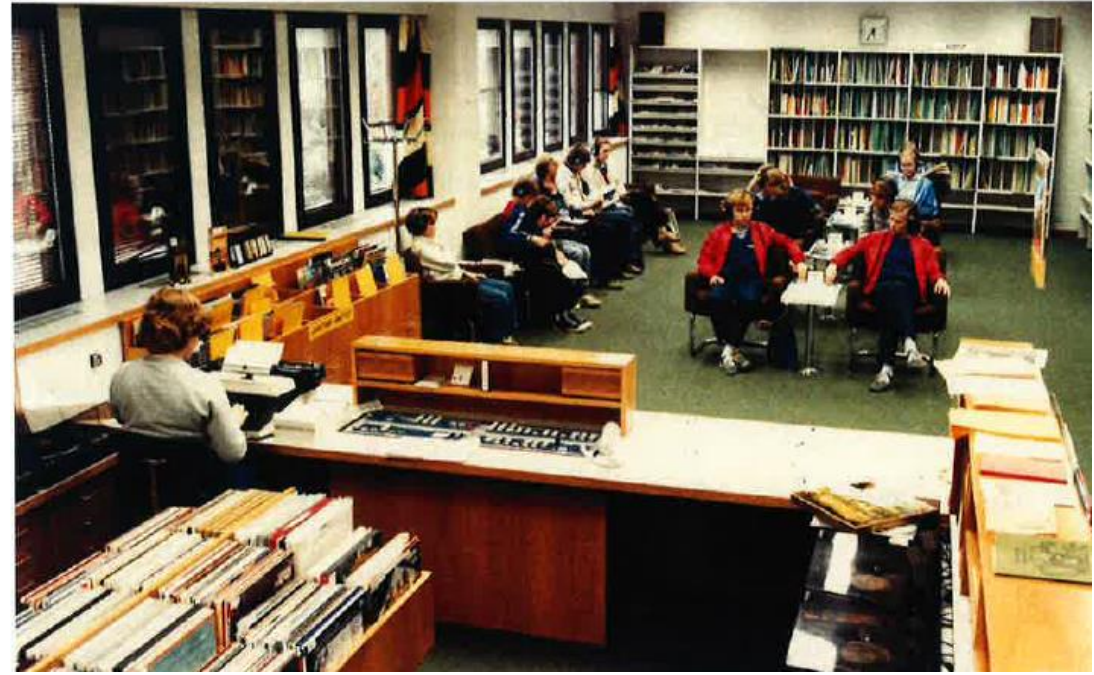
Uusi kirjastotalo 1976

- Kirjasto oli pitkään haaveillut omasta rakennuksesta. Suunnitelmia oli tehty jo 1930-luvulla.
- Moninaisten vaiheiden jälkeen rakennustyöt aloitettiin vuonna 1973. Elokuussa 1976 uusi kirjasto avattiin kuntalaisten käyttöön.

Uusia avauksia

- **1977 solmittiin kirjaston ja koulun yhteistyösopimus** ja suunnitelmalliset kirjastokäytönopetukset koululaisille aloitettiin.
- Musiikkiosasto avattiin 1977, kielistudio 1978.
- 1970- ja 1980-luvuilta alkaen kirjastossa pidettiin äänilevy- ja livekonsertteja, kirjallisuusvierailuja, satutunteja, elokuvanäytöksiä sekä tietokilpailuja.
- 1990-luvulta eteenpäin kirjasto oli mukana rakentamassa tietoyhteiskuntaa. Moni suomalainen tutustui internetiin kirjastossa. Mikkelissä saatiin ensimmäinen internetkone asiakkaiden käyttöön vuonna 1995.

Mikkelin seutukirjasto nyt

- Vuodesta 2020 lähtien Mikkelin alueella toimii pääkirjaston lisäksi viisi lähikirjastoa: Anttolassa, Ristiinassa, Otavassa, Haukivuorella ja Suomenniemellä + liikkuvat palvelut*
- Seutukirjastoon kuuluu myös Hirvensalmen, Puumalan ja Pertunmaan kirjastot. Nämä kunnat ostavat kirjastopalvelujen järjestämisen Mikkeliltä.
- Pääkirjasto on avoinna maanantaista lauantaihin. Kaikkia lähi- ja seutukirjastoja on mahdollista käyttää palveluaikojen lisäksi omatoimisesti ma-su klo 8-20.
- Seutukirjastossa työskentelee 33 henkilöä.
- Kokoelmassa on 345 000 nidettä kirjallisuutta, nuotteja, tallenteita, pelejä...
- Lainaaja- ja kävijämäärät ovat huippuvuosista laskeneet, osin lähikirjastojen lakkautusten takia, osin lukemisen kanssa kilpailevien viihdemuotojen lisääntyessä. Myös tieto on siirtynyt yhä enemmän verkkoon. Kuitenkin esimerkiksi vuonna 2023 oli 716 000 lainausta ja 418 000 kirjastokäyntiä.

*laajimmillaan kirjastoverkko oli 2000-luvun alussa.

Mikkelin seutukirjasto nyt

- Aineistovalikoima on laajentunut myös esineisiin. Kirjastokortilla voi lainata vaikkapa kitaran, lumikengät, rakenneilmaisimen tai pääsylipun konserttiin tai jääkiekko-otteluun.
- Kirjasto tarjoaa maksutta myös e-aineistoja
- Vuonna 2023 oli kirjaston päävastuullisena järjestämiä tapahtumia 241 kpl, joissa yhteensä 6 374 osallistujaa.
- Kirjasto tarjoaa maksuttomia tiloja opiskeluun, työskentelyyn, harrastamiseen ja kokoontumiseen
- Tiivis yhteistyö Lumme-kirjastojen kesken: mm. maksuttomat aineistokuljetukset ja yhteiset varausjonot
- Verkostomainen työskentelytapa myös laajemmin kirjastojen kesken sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Kirjastopolku -yhteistyöohjelma

- Kirjastopolku suunniteltiin osana Mikkelin esi- ja perusopetuksen OPS 2016 -työtä ja Mikkelin kaupunginkirjaston Kirjasto ja uusi opetussuunnitelma -hanketta.
- Vakiintunut yhdeksi tärkeimmistä kirjaston yhteistyömuodoista
- Esimerkiksi vuonna 2023 Kirjastopolun puitteissa järjestettiin 77 eri tilaisuutta (kirjastokäyntiä, vinkkausta, kirjailijavierailua ym.), joihin osallistui 1 855 esi- ja perusopetuksen oppilasta

Demokratiatyötä: Lavastettu mielenilmaus pääkirjastolla ja lähikirjastoissa 5.10.-15.11.2023

Myös lapset ja nuoret kävivät
ahkerasti kirjoittamassa
mielenilmauksia.

Kylttien lisääntyessä pöytiä piti
pian lisätä.

MIKKELI

Mikkelin
seutukirjasto

Kiitos!

Pia Kontio

pia.kontio@sivistys.mikkeli.fi

044 794 2460

<https://kirjasto.mikkeli.fi/>

<https://lumme.finna.fi/>